

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/33/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121204175
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121204175.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Koval'ovej v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., právne zastúpená: JUDr. Matúš Motyka, advokát so sídlom Nám. SNP 7/091 01 Stropkov, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 783,96 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 19Csp/66/2021-64 zo dňa 26. mája 2022, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi 700 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému nárok na 100 % náhradu trov konania z prisúdenej istiny, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 25.5.2021 domáhala voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 783,96 eur na základe toho, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp.zn. 32Csr/1/2020 o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľky úspešná. Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Primerané finančné zadostučinenie preto požaduje vo výške 783,96 eur, pričom je to suma istiny bez príslušenstva, ktorá bola priznaná rozhodcovským rozsudkom, ktorý bol vydaný v zjavnom rozpore so zákonom.

Žalovaný s návrhom nesúhlasil s tým, že „popiera tvrdenie, že pred uzavretím úverovej zmluvy nebola skúmaná a posudzovaná schopnosť žalobkyne splácať úver., keďže pri podaní žiadosti o úver predložila doklady o príjme, výpisy z účtu a uvádzala údaje týkajúce sa jej výdavkov a sociálno – ekonomickej situácie. Nárok na finančné zadostučinenie nezakladá ani záver o bezúročnosti, pretože neuvedenie náležitosti podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je porušením práva určeného na ochranu

spotrebiteľa“. Žalovaný ďalej poukázal na to, že suma požadovaného finančného zadosťučinenia nie je okrem subjektívneho konštatovania odôvodnená žiadnymi konkrétnymi, overiteľnými a preukázateľnými skutočnosťami., žalobkyňa uhradila 203,04 eur, čiže neuhradila ani len čiastku ktorú prevzala od žalovaného (675,-Eur)., to znamená, že 471,96 eur je suma, ohľadne ktorej nespĺnila ani elementárnu zákonnú a zmluvnú povinnosť. Namietal, že zo žiadneho právneho predpisu, a osobitne nie z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., nevyplýva, aby predpokladom finančného zadosťučinenia bolo prechádzajúce právoplatné súdne rozhodnutie. To znamená, že predpoklad pre uplatňovanie nároku na finančné zadosťučinenie môže vyplývať aj z posúdenia predbežnej otázky vo vzťahu k priamemu uplatňovaniu nároku na finančné zadosťučinenie. Namietal aj premlčanie nároku, keďže žalobkyni nebránila žiadna skutočnosť v tom, aby si teraz tvrdený nárok na finančné zadosťučinenie neuplatnila kedykoľvek od roku 2015. Tým, že tak nespravila, vystavila sa riziku premlčania a uplynutia premlčacej doby, ktorá uplynula v roku 2018 a teda skôr, ako bola žaloba v tejto veci doručená súdu.

Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého dňa 25.2.2020 podala žalobkyňa na tunajšom súde žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá sa viedla pod sp.zn. 32Csr/1/2020. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 30.9.2020 č.k. 32Csr/1/2020-102 súd rozhodol tak, že

I. „Zrušuje rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o., so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava zo dňa 28.11.2019 sp.zn. 62/03/19 vydané rozhodcom JUDr. Marekom Morochovičom.

II. P r i z n á v a žalobkyni voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

Z výsluchu žalobkyne súd zistil, že „tento úver z Profi creditu brala ako úver prvý, v tom čase mali finančné problémy, nakoľko deti vo veku 5,10 rokov mali zdravotné problémy a potrebovala súrne finančné prostriedky. Keď potom otehotnela s tretím dieťaťom, mala rizikové tehotenstvo, už splátky v takej výške platiť nemohla. Žiadala Profi Credit, aby jej umožnil nižšie splátky, ale bolo jej povedané, že buď bude platiť rovnaké splátky, ale nižšie splátky platiť nemôže. Na to potom ju doslova prenasledovali emailami, SMS-kami, aj u jej rodičov, kde si ju tá pani predvolala, aby jej dohovorela, hoci v tom čase už bola tehotná na rizikovom tehotenstve, že má platiť tieto splátky. Bránila sa, že nemôže v takej sume, že bude platiť nižšie, bolo to absolútne odmietnuté. Je teda pravda, že nezaplatila celú istinu, ktorú obdržala, avšak mala záujem platiť nižšie splátky a uhradiť túto istinu, ale nebolo jej to umožnené. Mali uzavreté viacerých zmlúv s nebankovými subjektami, lebo zdravotné problémy detí jednoducho vyžadovali zvýšené finančné výdavky, a tieto nedokázali pokryť. Banka im nechcela poskytnúť úvery, teda žiadali úvery od nebankoviek, tie boli ústretové, ale zase na druhej strane, keď nemohli platiť zase kvôli tým finančným problémom, ktoré sa im nakopili ani tie splátky, tak potom následne nastal doslova psychický teror pri vymáhaní týchto nárokov. Mala viacero žalôb na súde, kde som obhajovala tieto veci.“

Súd prvej inštancie právne vec posúdil tak, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 783,96 eur v súvislosti s úspešným uplatnením porušenia práva zo strany žalovaného na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csr/1/2020.

Podľa § 3 ods. 5 tretia veta Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súd úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti týmto zákonom osobitnými predpismi zodpovedá.

Ohľadom námietok žalovaného o nedôvodnosti žaloby a nesplnení podmienok zákona pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 371/2018, ktorý uvádza, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade namieste použiť aj výklad teologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa

a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Súd prvej inštancie konštatoval, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 32Csr/1/2020 sa žalobkyňa úspešne domohla porušenia práva, pokiaľ voči nej bol v rozpore so zákonom o spotrebiteľských úveroch, vydaný rozhodcovský rozsudok, z ktorého nároky prevyšovali dôvodnú sumu zostatku úveru. Keby sa žalobkyňa nebránila podaním tejto žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, musela by uhradiť žalovaným uplatnenú sumu aj s príslušenstvom.

Súd s prihliadnutím na závery tohto rozsudku, ktoré sú známe obom stranám sporu, považuje za primeranú výšku finančného zadosťučinenia za toto porušenie práva vzhľadom na jeho charakter, povahu, intenzitu a rozsah ohrozenia a poškodenia práv spotrebiteľa vo výške 700,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovení § 255 a § 262 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd postupoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania s poukazom na ustálenú prax súdov, podľa ktorej zásadu úspechu vo veci (§ 255 CSP) treba uplatniť aj na konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. Žalobcu preto treba považovať za plne procesne úspešného, keďže mal plný základ čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Súd preto priznal žalobkyni nárok na 100 % náhradu trov konania z prísúdnej istiny 700,- eur.

Proti rozsudku v rozsahu jeho výrokov I. a III. podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písmeno b), f) a h) Civilného sporového poriadku a navrhol, aby odvolací súd napádaný rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie alternatívne, aby napádaný rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Žalovaný namieta nepreskúmateľnosť napádaného rozsudku a súčasne porušenie práv žalovaného na spravodlivý súdny proces. Rozsudok neobsahuje žiadne dôvody, na základe ktorých súd dospel k záveru o tom, že suma 700,- eur je primeranou. Jej určenie v rozsudku nie je žiadnym spôsobom odôvodnené. Žalovaný pritom od začiatku konania poukazyval na to, že odôvodnenie sumy požadovaného nároku v žalobe absentuje. Ani súd neuviedol v napádanom rozsudku, aké dokázané skutočnosti zvažoval, ako ich posúdil a teda na základe čoho dospel k záveru o danosti nároku v uvedenej výške. Z napádaného rozsudku je ďalej nepreskúmateľné aj to, ako sa súd prvej inštancie vypořiadal s námietkou žalovaného o tom, že žalobca neuhradil ani len čiastku ktorú prevzal od žalovaného (675,- eur). Išlo o podstatnú námietku, pretože má priamu spojitosť s uplatňovaním nároku, teda s jeho základom, a aj s jeho výškou. V konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo zrozumiteľne vysvetlené aké sú dôvody k tomu, že žalobca má nárok na finančné zadosťučinenie vo výške 700,- eur hoci nespĺnil ani svoju základnú povinnosť vrátiť úverovú istinu. Z uvedených dôvodov považuje žalovaný napádané rozhodnutie za nepreskúmateľné, arbitrárne a takýmto rozhodnutím došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Žalovaný poukázal na to, že pri jednotlivých „druhoch“ finančného zadosťučinenia sa vyžaduje, aby vykonaným dokazovaním bolo preukázané konkrétne skutkové okolnosti na to, aby o ňom a o jeho výške súd mohol rozhodnúť. Inak tomu nemôže byť ani pri primeranom finančnom zadosťučinení podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., avšak v prejednávanej veci vykonaným dokazovaním neboli preukázané žiadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali sumu 700,- eur ako finančné zadosťučinenie. Suma 700,- eur je preto s ohľadom na vykonané dokazovanie excesívna a jej priznanie nemá oporu vo výsledkoch dokazovania. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd vyhovel tomuto odvolaniu a rozhodol tak, ako je uvedené v článku III. tohto odvolania.

Po uplynutí lehoty na podanie vyjadrenia sa k odvolaniu žalovaného vyjadrila žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu. Navrhla, aby rozsudok v jeho napadnutej časti ako vecne správny potvrdil a zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odvolačný súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, resp. v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinnosti na súde vyplynie až z rozhodnutia súdu vydaného vo veci samej.

Vo veci 32Csr/1/2020 Okresného súdu Prešov sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Slovenského arbitrážneho súdu, stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. zo dňa 28.11.2019, sp.zn. 62/03/19 vydaného rozhodcom JUDr. Marekom Morochovičom. Rozsudok súdu prvej inštancie sp.zn. 32Csr/1/2020-102 zo dňa 30.09.2020 nadobudol právoplatnosť dňa 10.11.2020. Vo vzťahu k takto uplatneným nárokom mala žalobkyňa v konaní plný úspech. Bol tak naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 25.05.2021, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba vyplývajúca z ust. § 101 Občianskeho zákonníka.

V prejednávanej veci primerané finančné zadosťučinenie vo výške 700,- eur bolo priznané žalobkyni za nerešpektovanie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa v súvislosti so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu uzatvorenou medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 24.07.2015. Porušenie týchto predpisov bolo konštatované v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 32Csr/1/2020, v ktorom bolo rozhodnuté o zrušení rozhodcovského rozsudku z dôvodov uvedených v ust. § 45 ods. 1 písm. i) zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa,¹⁷⁾ a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu; podľa písm. j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom a podľa písm. l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyššie citovaným rozhodcovským rozsudkom bol žalovanej (v tomto konaní žalobkyni) uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi (v tomto konaní žalovanému) do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia sumu 783,96 eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 783,96 eur od 7.7.2016 do zaplatenia, tak že tento úrok z omeškania a táto zmluvná pokuta spolu neprevýšia sumu 750,- eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 750,- eur, len 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 783,96 eur do zaplatenia; náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 72,04 eur; trovy konania vo výške poplatku za rozhodcovské konanie 32,40 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 147 eur. V rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 32Csr/1/2020 zo dňa 30.09.2020 súd prvej inštancie konštatoval, že rozhodca v rozhodcovskom konaní sa nezaoberal existenciou neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré boli všeobecnými súdmi Slovenskej republiky v čase vydania rozhodcovského rozsudku vyhlásené za neprijateľné, a to konkrétne Dohody o poskytnutí služby uzatvorenej medzi sporovými stranami, na základe ktorej žalobkyňa mala žalovanému uhrádzať odplatu vo výške 2,58 % zo sumy schváleného úveru zníženej o poplatok za poskytnutie úveru, teda 17,42 eur mesačne, čo pri 42 splátkach tvorí celkovú výšku odplaty 731,64 eur, ktorá je vyššia ako reálne vyplatené prostriedky a súčasne v rozhodcovskom konaní bola priznaná žalovanému zmluvná pokuta, ktorá opätovne bola vyhlásená všeobecnými súdmi Slovenskej republiky za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky videli súdy v tom, že veriteľ si zmluvnú pokutu môže uplatniť za omeškanie každej jednotlivej splátky úveru a následne duplicitne opätovne z jednotlivých splátok po vyhlásení okamžitej splatnosti úveru spolu so zákonným úrokom z omeškania a bez uvedenia doby dokedy si voči spotrebiteľovi uvedený nárok môže uplatňovať. V rozsudku sp.zn. 32Csr/1/2020 bolo poukázané aj na tú skutočnosť, že rozhodca sa v rozhodcovskom konaní nezaoberal ani absenciou obligatórnych náležitostí v úverovej zmluve a to podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z. termín konečnej splatnosti úveru a termíny splatnosti splátok úveru s poukazom na neurčitosť zmluvných dojednaní uvedených v bode 2.1, 2.2 a 4.5 zmluvy. Súd prvej inštancie v konaní sp.zn. 32Csr/1/2020 dospel aj k záveru, že predmetný úver považuje za bezúročný a bezpoplatkový s poukazom na nesplnenie všetkých zákonných povinností veriteľa predpokladaných v § 7 zákona č. 129/2010 Z.z..

Po právoplatnom ukončení tohto konania nič nebránilo žalobkyni podať žalobu o primerané finančné zadosťučinenie súvisiace s porušením jej spotrebiteľských práv, ktorých sa úspešne domohla vo veci 32Csr/1/2020 Okresného súdu Prešov.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Žalobkyňa aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 32Csr/1/2020, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty a to až do právoplatného skončenia konania vo veci 32Csr/1/2020 Okresného súdu Prešov. Pritom je zrejmé, že ak by sa žalobkyňa nebola domáhala súdnej ochrany, žalovaný na podklade rozhodcovského rozsudku by sa bol obohatil o nepomerne vyššiu sumu, na ktorú vzhľadom v konaní sp.zn. 32Csr/1/2020 konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru nemal nárok. Bol to práve žalovaný, kto tento stav vyvolal, ktorý sa snažil na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť a do zmluvy naformuloval neprijateľné zmluvné podmienky a v zmluve o úvere neuviedol zákonom č. 129/2010 Z.z. obligatórne vyžadované náležitosti.

Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 700,- eur tak, ako to priznal a odôvodnil súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Súdom priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia 700,- eur tvorí cca 90 % istiny bez príslušenstva, ktorá bola žalovanému priznaná rozhodcovským rozsudkom. Priznaná výška primeraného finančného zadosťučinenia je nižšia ako žalovaným požadovaná a rozhodcovským súdom priznaná neprijateľná zmluvná podmienka, zmluvná pokuta vo výške 750,- eur, o ktorú sa chcel žalovaný obohatiť. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyni, ktorá jej hrozila konaním žalovaného, je akosi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní úverovej zmluvy závadne konal. Spotrebiteľ nie je povinný preukázať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla a spotrebiteľ sa úspešne domohol ochrany svojich práv. Žalobkyňa v tomto prípade sa úspešne domohla svojho práva a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

Správnym je i rozhodnutie o trovách konania. V danom prípade predmetom konania bol nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie. Výška uplatňovaného nároku teda bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu. Aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v ust. § 142 ods. 3 O.s.p., uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na primerané finančné zadosťučinenie bolo povinnosťou žalobkyne v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ustanovenia § 255 C.s.p. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej

výške aj vtedy, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

Podľa Čl. 8 Základných princípov CSP, strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podporiť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

Podľa Čl. 10 ods. 1 až ods. 3 CSP, strany sporu postupujú v konaní v súlade so zákonom a podľa pokynov súdu. Súd dohliada na riadny priebeh konania, určuje lehoty a ukladá potrebné opatrenia. Súd môže určiť záväzné procesné lehoty na niektoré procesné úkony.

Podľa Čl. 17 Základných princípov CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Podľa § 117 CSP, lehota je súdom alebo zákonom ustanovený časový úsek na vykonanie úkonu.

Podľa § 153 ods. 1 až ods. 3 CSP, strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

Odvolací súd neprihliadol na vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovaného z dôvodu, že žalobkyňa podala vyjadrenie po uplynutí lehoty určenej súdom na vyjadrenie k odvolaniu. Ako vyplýva z obsahu spisu odvolanie žalovaného doručené súdu prvej inštancie dňa 13.07.2022 bolo právnemu zástupcovi žalobkyne doručené do elektronickej schránky dňa 24.08.2022. Súd určil lehotu na vyjadrenie k odvolaniu desať dní od doručenia výzvy. Žalobkyňa vyjadrenie k odvolaniu doručila súdu prvej inštancie až dňa 11.10.2022, teda zjavne neskoro.

Vzhľadom na to, že žalobkyňa nedodržala uvedenú lehotu, odvolací súd na vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu neprihliadol.

O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnej žalobkyňi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).